

rok na přídavky ty musil na dlužníku vymáhati ovšem pořadem práva, toho nečiní a žádá pouze jednu sedminu ze zvyšku, do něhož započítává i přídavky na děti, což však smí jen ohledně přídavků na něho samého vypadajících, nikoli však ohledně přídavků, vypadajících na druhé dítě, jichž se ani v poměru k dlužníku dotýkati nesmí. Totéž platí i ohledně manželky jako vymáhající věřitelky, jež též nemůže ve svůj prospěch započítávati přídavky onoho druhého děcka žalovaného.

Čís. 3899.

Pozemková reforma.

Služebnostmi míní se v §u 11 zákona ze dne 17. února 1922, čís. 77 sb. z. a n., pouze služebnosti reální. Nenáleží sem služebnost dobývání uhlí na cizím pozemku, aniž by bylo jisto, že má sloužiti k prospěchu nějakého pozemku.

(Rozh. ze dne 27. května 1924, R I 438/24.)

Přiděliv zabranou půdu k účelům stavebním, nevyhověl s o u d p r v é s t o l i c e žádosti báňské společnosti, by na přiděleném pozemku byla zřízena služebnost dobývání uhlí. R e k u r s n í s o u d usnesení potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Nemůže býti o tom pochybnosti, že služebnost, na které § 11 a 12 zákona ze dne 17. února 1922, čís. 77 sb. z. a n., myslí, jsou pouze služebnostmi realními, tedy má-li přidělený pozemek býti, jako zde, pozemkem služebním, tak, že služebnost má býti ku prospěchu jinému pozemku (§ 473 obč. zák.), a i takovou služebnost možno dle patrného úmyslu zákonodárce nově zříditi jen tehdy, jest-li jí třeba k obhospodařování nějakého jiného pozemku posavadního vlastníka (§ 9 a 10 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., o zajištění půdy drobným pachtýřům, s nímž tu jde o akci souběžnou). Zde však jde o služebnost dobývání uhlí na cizím pozemku, aniž by bylo udáno, že má sloužiti k prospěchu nějakého pozemku žadatelčina a kterého (pozemek panující), a jde tedy sice o služebnost druhu, poznačeného v §u 477 č. 6 obč. zák. (t. zv. polní), ale nepravdělnou ve smyslu §u 479 obč. zák., t. j. mající příslušet osobě žadatelčině a jejím nástupcům v držbě dolové míry a přebytků v žádosti její uvedených. Že má právo služebnosti příslušet dle toho i jejím řečeným nástupcům, nesmí másti, neboť není vidno, že a jak by služebnost ta měla býti na prospěch řečené míře dolové a přebytkům, jak by měla k lepšímu těžení z nich sloužiti, aspoň se žadatelka pranic takového tvrditi ani nepokusila: může-li však tuto míru dolovou a přebytky zužítovati i bez této služebnosti tak dobře, jako s ní, není to vskutku než služebnost osobní, jenže má příslušet ne pouze jedné určité osobě, původnímu nabyvateli, nýbrž i jmenovaným jeho nástupcům, ale na takové služebnosti, nemající ho-

spodářského vztahu v §u 473 obč. zák. vytčeného, k pozemku jinému, aby totiž sloužily k prospěšnějšímu neb pohodlnějšímu zužitkování jeho, zákon čís. 77/22, jak řečeno, na jisto nemyslí.

Čís. 3900.

Kausální soud není oprávněn, by vybudoval rozsudek na znalostech odborného laického soudce.

(Rozh. ze dne 27. května 1924, Rv I 41/24.)

Žaloba zákazníka na banku z bankovních obchodů byla oběma nižšími soudy zamítnuta. Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolání, opírajícímu se o dovolací důvody čís. 2 a 4 §u 503 c. ř. s., nelze upřít oprávněnosti. Nelze ovšem sdíleti dovolatelův názor, že předložené listiny úplně postačují, by věc po stránce právní mohla správně býti posouzena. Záležíť základní omyl obou nižších soudů v tom, že se domnívají, že se v tomto sporu lze obejít bez slyšení znalců, ač jde o případ, který přímo volá po vysvětlení znalci (bankovníctví). Zdá se, že soud první stolice proto nepokládal za potřebí, slyšení znalce, poněvadž v senátě zasedal soudce laik. Aspoň tomu nasvědčuje poznámka v rozhodovacích důvodech jeho rozsudku, že, maje přisedícího soudce laika odborníka pro dotýčný odbor, sám mohl posouditi, že šlo o formální konto depotní a že bylo tak nazváno proto, aby se nezáleželo. Toť ovšem názor naprosto mylný. Soudce laik může sice informovati senát o technické stránce věci, o obchodních zvyklostech, a o jiných otázkách, vypadajících z rámce pravidelně předpokládaných znalostí a vědomostí soudcovských, ale nekontrolovatelná odborná znalost soudce laika nemůže nikdy nahraditi znalecký posudek, podrobený kontrole stran, v případech, kde jest třeba řešiti sporné otázky odbornické. K tomu přistupuje, že vysvětlivky a informace soudce laika nejsou zachycovány záznamy ve spisech, takže ani odvolací ani dovolací soud, jež rozhodují bez přisedícího soudce laika, nejsou s to, by přezkoumaly pravdivost a spolehlivost toho, co soudce laik vyložil nalézacímu senátu, a proto ani správnost úsudku, k němuž soud dospěl na základě příslušných výkladů. V tomto případě pak jde o takové sporné otázky, jež lze spolehlivě zodpovědět jen po předchozím slyšení znalců.

Čís. 3901.

Československý erár nemůže se domáhati zaplacení dluhu z dodací smlouvy, uzavřené s bývalým c. k. erárem, jemuž byl dluh již zaplacen.

(Rozh. ze dne 27. května 1924, Rv I 326/24.)